

Perniön pitäjän kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus

20 - 21. 9. 1955.

Kertomukseen liittyvät valokuvat  
N:o 19.082 - 19.111.

Kun tietooni oli tullut, että pronssikautisia kiinteitä muinaisjäännöksiä Perniössä käsittävissä Asteljoen laaksossa oli muodostettu lukuisasti karjalaiselle siirtoväelle luovutettuja tiloja, ehdotin vuoden 1955 kesätyöohjelmaa laadittaessa, että saisin parin päivän aikakierrellä tällä alueella tutkia, massa olivatko uusien tilojen maille joutuneet hiidenkiukaat säilyneet koskemattomina. Käytettävissäni oli henkilöauto kuljettajineen.

Aikanaan oli myös sikäläisille tilanomistajille ilmoitettujen heidän maallaan olevista haudoista. Yleensä nämä olivatkin tiedoittaneet haudoista uusille omistajille. Lemun kartanon tilanhoitaja Nummelin oli kuulemani mukaan myös huomauttanut niistä lukuisista haudoista, jotka sijaitsivat tämän kartanon maalla ja joista melkoinen osa joutui siirtoväen omistukseen. Missä määrin herra Nummelin itse oli tietoinen ns. Lehmihaassa, kylätien pohjoispuolella olevista matalista ja vaikeasti erotettavista haudoista, en voi sanoa, koska herra Nummelin oli kuollut syksyllä 1954. Nyt ilmeni, että osa

tällä suunnalla olevista haudoista oli hävitetty. En löytänyt niistä enää kuin yhden rikkinäisen. Ainakin yhdestä isosta hiidenkiukaasta oli Lemun kartanon lähelle pystytetyn jatkokoulun rakentamisesta huolehtinut kunnan rakennusmestari ajattanut kiviä, niin ettei siitä ollut jäljellä kuin pohjakivet. Sanotun mestarin nimeä paikkakuntalaiset eivät tienneet.

Muuten olivat Asteljoen laakson hiidenkiukaat säilyneet hävitykseltä, lukuunottamatta eräitä vähäisiä kuoppia, joita oli kaiveltu aarteen etsimistouhuissa sinne tänne entisten kuoppien lisäksi. Korkeilla mäillä sijainneet hiidenkiukaat ovat vähemmän vaaralle alttiita, sen sijaan talojen läheisyydessä olevat voidaan helposti käyttää rakennus- ym. tarpeisiin.

Lupajan Tiikkinummen haudat olivat kaikki koskemattomina, samaten siellä paljastuneet uhrikivet. Tohtori Nordmanin aikanaan tutkiman polttokalmiston rajoja en enää löytänyt. Mäenrinne oli tiheän kuusimetsän peitossa. Omistajan kertoman mukaan olisi tätä kalmistoa vielä jäänyt tutkimatta.

Entisen Hakalan torpan paikalle on noussut siirtolaisen Reino Akkasen asunto ulkorakennuksineen. Kaikeksi onneksi on ulkorakennus tehty niin, että kallio<sup>ko</sup>kieleke, jonka huipulla on kolme uhrikuoppaa, on jäänyt navetan seinän ulkopuolelle ja säilynyt. Uusi omistaja ei ollut tietoinen uhrikivestä. Edellinen omistaja ei ollut maininnut uhrikivestä mitään kauppaa tehtäessä. Akkanen ei myöskään ollut tietoinen toisesta hänen puimahuoneensa lähellä olevasta uhrikalliosta. Sen sijaan hän tunsi Tiikkinummen

ja Perniönjoen välillä olevan uhrikallion ojan pohjassa. Kivi on nykyään myös hänen maallaan.

Perniön kirkolta Ylönkylään päin olevalla Vaarnummella (Varenummi) ovat kaikki tunnetut hiidenkiukaat säilyneet koskemattomina. Löysin aikaisemmin tunnettujen viiden haudan lisäksi kaksi, jotka sijaitsivat n. 50 m Vaarnummen kolmesta isosta hiidenkiukaasta länteen. Ne olivat aivan matalia, kiviä, yhdessä kerroksessa ja pyöreitä muodoltaan. Saattaa olla, että ne alunperin ovat olleet tällaisia, mutta mahdollista on, että nekin ovat olleet kekomaisia hiidenkiukaita, joista on ajettu kivet pois. Omasta puolestani kallistun enemmän edellisen vaihtoehdon puolelle, koska haudat ovat muita matalammalla ja ne voivat näin olla hyvinkin olla vasta rautakautisia.

Matkallani sovin siitä, että teettänämme rauhoitustaulu kiinnitetään Suomenkylän Leuvarinmäen ja Tuomolanhaan suurimpaan hiidenkiukaaseen sekä Pääristen kylän (kuulunut aikaisemmin Paarskylään) Pihlajamaan navetan vieressä olevaan uhrikallioon. Kummassakin tapauksessa kiinnitetään kilpi ilmaiseksi.

Helsingissä syyskuun 22. päivänä 1955.

Helmer Salmo

Helmer Salmo

Perniö, Suomenkylä.



F. n:o 19082

Leuvoninmäen parhaiten säily-  
nyt ja isoin hiidenkiva-alue.



F. n:o 19083

Vare Pitamusten mäellä.

Perniö, Snomunkylä.



†. n:o 19084

Vare Lampolan omistamassa  
ms. Tuomolan haassa, Alantien  
talon vieressä.



†. n:o 19085

Vare Alantien haassa Kanka-  
nen palstan hoikispuolella.

Pernio.



F. n:o 19086

Suomenkylä. Väre Alautteen  
kaassa n. 100 m Suomenkylän  
tienhaarasta Etelään päin  
ja tästä n. 200 m pohjoiseen  
tien pohjoispuolella.



F. n:o 19087

Väre Huhdin Varemäellä.

Pärnäs, Huhti.



F. n:o 19088

Vare Huhtain Varemäellä.



F. n:o 19089

Envelänmäen eteläinen vare;  
kuva otettu toisen varen  
lta.

Valok. H. Salmio 1955

Permiö, Huhti.



F. n:o 19090

Envelänmäen pohjanpuoleinen  
vare.



Perniö, Lemu, Palteila.



F. n:o 19091

Vare talon yläpuolella. (Ent.  
Solpakan, nyk. Palteilan palstan  
om. Väinö Pörsi.)



F. n:o 19092

Rajamäen pohjoispäässä oleva  
suurin vare, näkyy rautatiele.

Perniö, Lemu.



F. n:o 19093

Palkilan Rajamäellä oleva nelikulmainen kanta, pohjoispäässä olevan ison vareen lähellä n. 30 m etelään.



F. n:o 19094

Vare Hyppiäumäellä, ison pohjoisesta ryhmästä.

Perniö, Lemu.



Eteläisim väre Hyppriäsmäellä.

F. n:o 19095

Perniö, Aaljoki.



F.n:o 19096

Vare Kraatarin talon lähellä Iw-  
nenmäellä.

Valok. H. Salmo 1955

Perniö, Kuhmisi.



F. n:o 19097

Vare Hurimäen Linnamäellä.



F. n:o 19098

Vare Hurimäen Linnamäellä.

Peruis, Kuhmissi.



F. n:o 19099

Vare Hvimäen Linnamäellä.



F. n:o 19100

Vareen jäämäs Hvimäen Linnamäellä.

Panniö, Kiveli, Niemi.



F. n:o 19101

Keskuskiivellinen hauta Vaar-  
nummella tien pohjoispuolella.



F. n:o 19102

Keskuskiivellinen hauta Vaar-  
nummella tien pohjoispuolella.

Perniö, Kivrlä.



F. n:o 19103

Vaarnummen lounaisin matala  
kauts, maantien eteläpuolella.  
H. Salmou v. 1955 löytämä.



F. n:o 19104

Vaarnummen toinen matala  
kauts, jonka H. Salmo löysi  
vähemmän lounaispuolelta v. 1955



Pernio, Kivela.



F. n:o 19105

Vaarnummen kolme isoä varetta  
tien eteläpuolella.



F. n:o 19106

Vaarnummen kaksi varetta.

Perniö.



F. n:o 19107

Kivolan Vaarnummen poh-  
joisin vaa.



F. n:o 19108

Lupaja, Uurikivi ms. Reino  
Akkasen (ent. Hakalan torpan)  
navetan päädyssä.

Perniö, Lupaaja.



F. n:o 19109

Uurikallio ms. Reino Ahlstenin  
pellolla. Kuva otettu navetan  
päädyssä olevalta uurikiveltä.

Perniö, Pääris (Paarskylä)



F. n:o 19110

Uhrinkivi Pihlajamäen ladon edessä. (No. Rankki.)



F. n:o 19111

Uhrinkivi Pihlajamäen ladon edessä. (No. Rankki.)